

ПРОТОКОЛ

№ 2/21.10.2019 г.

РЕДОВНО ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ПО ЗАКОНА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Днес 21.10.2019 г., в сградата на институцията на омбудсмана на Република България, с адрес: гр. София, ул. „Георг Вашингтон“ № 22, Заседателна зала, се проведе редовно заседание на Съвета за наблюдение по Закона за хората с увреждания.

Присъстваха следните членове на Съвета:

1. Доц. д-р Диана Ковачева – Председател на Съвета за наблюдение и представител на омбудсмана на Република България
2. Хюсеин Исмаил – представител на омбудсмана на Република България и заместващ доц. д-р Диана Ковачева
3. Доц. д-р Баки Хюсеинов – представител на Комисията за защита от дискриминация
4. Петър Кичашки – представител на Комисията за защита от дискриминация и заместващ доц. д-р Ана Джумалиева
5. Доц. д-р Стоян Ставру – представител на Българската академия на науките
6. Васил Долапчиев – представител на неправителствените организации на и за хората с увреждания
7. Весела Одажиева – представител на неправителствените организации на и за хората с увреждания
8. Ива Поповска – представител на неправителствените организации на и за хората с увреждания

Секретари: Иван Дечев и Кристина Лалова

Присъстваха още:

Ева Жечева - директор на дирекция „Права на детето“ в администрацията на омбудсмана и заместник-член на Съвета за наблюдение

Петър Велчев – председател на Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите в България

Заседанието беше открито в 12:30 ч от г-жа Диана Ковачева в качеството ѝ на председател на Съвета за наблюдение.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Обсъждане и приемане на Правилник за дейността и организацията на работа на Съвета за наблюдение;
2. Обсъждане и приемане на Годишна програма за дейността на Съвета за наблюдение;
3. Обсъждане на актуални въпроси по действащото законодателство за хората с увреждания.

След кратко въведение и припомняне на решения от учредителното заседание г-жа Ковачева даде думата на членовете за предложения и допълнения по проекта за дневен ред.

Тъй като нямаше предложения и допълнения по дневния ред, той беше подложен на гласуване.

Дневният ред беше приет с единодушие.

По точка 1:

Обсъждане и приемане на Правилник за дейността и организацията на работа на Съвета за наблюдение

Г-жа Ковачева даде думата на членовете за изказвания по предложения проект за Правилник за организацията и дейността на работа на Съвета за наблюдение.

Весела Одажиева предложи да се обмислят сроковете за насрочване на заседания, тъй като някои от членовете трябва да планират командировки и пътувания.

Стоян Ставру предложи всяко следващо редовно заседание да се насрочва в края на текущото заседание, като се определят датата и часът на провеждане.

Васил Долапчиев сподели, че срокът от пет работни дни за поканата и материалите за редовно заседание е твърде кратък, с оглед големия обем на материалите, с които членовете трябва да се запознават. Предложи срокът да е десет работни дни. Предложи текстът на чл. 5, ал. 1 да бъде в смисъл, че заместник-председателят представлява Съвета, когато председателят отсъства.

Членовете дискутираха възможностите за провеждане на извънредни и неписъствени заседания и сроковете за тяхното свикване и се обединиха около

мнението, че неприсъствените заседания са винаги извънредни; редовните са винаги присъствени, с възможност в тях членовете да вземат участие и дистанционно – по телефон или интернет; редовни са заседанията когато са свикани по предвидената в правилника процедура – отправяне на покана с дневния ред и материалите за заседанието не по-късно от десет дни преди заседанията, които се провеждат не по-малко от веднъж на три месеца.

Васил Долапчиев изрази притесненията си, че чрез извънредните неприсъствени заседания има опасност Съветът набързо да взема решения по много важни въпроси, изискващи дебат, поради което провеждането на тези заседания следва да се ограничи. Членовете се обединиха около предложението на Стоян Ставру предложенията за извънредни заседания да се мотивират и такива заседания да се провеждат само по изключение. В подкрепа на това предложение Стоян Ставру изрази и своето принципно мнение, че Съветът е орган за наблюдение и той не бива да реагира прибързано, а след осъществено наблюдение на процесите, по които може да се произнася. Подчерта, че периодичния преглед и оценката на законодателството, са много важна функция на Съвета, която обаче не е подробно разписана в правилника.

По въпроса за вземане на решения при неприсъствени заседания Хюсеин Исмаил предложи решенията да се вземат чрез изрично гласуване вместо да се прилага предвидената в чл. 12, ал. 4 от проекта презумпция. Обсъдиха се и предложенията за квалифицирано и абсолютно мнозинство при вземане на тези решения, но членовете се обединиха около мнението, че въвеждането на изисквания за такива мнозинства може да се окаже в противоречие със Закона за хората с увреждания, поради което не следва да се въвеждат изисквания за квалифицирано или абсолютно мнозинство.

По въпроса за функцията по мониторинг Васил Долапчиев изрази мнението, че преглед на цялото законодателство би било изключително трудно да се прави, поради което тази дейност трябва да се осъществява по определени теми; за да е обективна оценката, тя трябва да се прави по методология – реални, обективно измерими критерии, опорни точки, върху които ще стъпва тази оценка.

Според Хюсеин Исмаил процесът по мониторинг не следва да е нормативно зададен, а да се извършва по-скоро при прилагане на научен подход; правилникът следва да уреди нормативно този процес, след като се определят индикаторите за мониторинг, каквато дейност се предвижда в годишната програма.

Диана Ковачева сподели, че периодичен преглед на цялото национално законодателство не би било възможно да се осъществява в рамките на примерно една година и при липсата на ресурси, поради което прегледът трябва да се осъществява върху констатираните проблеми, неправилно или неприлагане на законите, празноти и т.н., при които се нарушават правата на хората с увреждания.

Стоян Ставру постави въпроса за "периодичността" на прегледа на националното законодателство и предложи да бъде създаден нов текст (при чл. 21 или чл. 22 от проекта за правилник) с правила, определящи периодичността на прегледа, в които да се определи периодичността и структурата на оценката да е в съответствие със структурата на КПХУ; текстът би могъл да препраща към правила за извършване на оценка, които Съвета да приеме като отделен документ.

Васил Долапчиев акцентира върху необходимостта оценката да се извършва върху прилагането на законите в практиката, защото въпреки че законите са добри, реалното им прилагане води до нарушаване на права.

Членовете обсъдиха и временно се обединиха около идеята периодичността на оценката на законодателството да е свързана с двегодишния цикъл на ротация на администриращите органи.

Стоян Ставру предложи и останалите членове се съгласиха периодичността на оценката, както и цялата методология на мониторинга да се разпише след проучване на натрупания опит в други европейски държави.

Диана Ковачева предложи Съветът да вземе решение за организиране на среща с FRA за проучване на опита на други подобни органи по КПХУ и пое ангажимент омбудсманът да организира тази среща. Предложи Съветът да вземе решение по този въпрос, когато се обсъжда т. 3 от дневния ред.

Хюсеин Исмаил разясни, че според чл. 33, ал. 2 от КПХУ една от функциите на органа по мониторинг е защитата на нарушени права, поради което Съветът за наблюдение следва да разработи нормативен ред за работа по индивидуални жалби по конвенцията, но тъй като ЗХУ не оправомощава Съвета за наблюдение да разглежда индивидуални жалби, в проекта е разписан текст (чл. 22), който дава възможност на Съвета да препрати жалбата до компетентния орган. Стоян Ставру предложи заглавието на тази глава да не е за разрешаване, а за администриране на спорни случаи.

Весела Одажиева отбеляза, че ал. 5 на чл. 21 препраща към ал. 1 на същия член, което следва да се измени, за да включи обсъжданата методология за мониторинг.

Членовете се обединиха около предложението чл. 21, ал. 5 да препраща към методология за извършване на мониторинг, приета от Съвета.

Тъй като нямаше други предложения и коментари по проекта за правилник, Диана Ковачева подложи проекта на правилник на гласуване. Всички членове гласуваха ЗА правилника, с направените предложения за промени по текста.

По точка 2:

Обсъждане и приемане на Годишна програма за дейността на Съвета за наблюдение

Диана Ковачева даде думата на членовете за коментари и предложения по проекта на Годишна програма за дейността на Съвета за наблюдение.

Стоян Ставру напомни в Годишната програма да се включи и дейността по разработване на инструмент/методология за извършване на мониторинг; тази дейност трябва да предхожда мониторинга по отделните закони.

Весела Одажиева предложи членовете да обмислят включването на мониторинг и за образование и за социални услуги - новия Закон за социалните услуги; текстът може да се добави след текстовете за мониторинг на ЗХУ и ЗЛП - като т. 3.3.

Диана Ковачева предложи дейността по мониторинг на трите закона да се преформулира като "текущо наблюдение", с оглед факта, че все още методологията за мониторинг няма да е разработена. Текущото наблюдение дава възможност да се реагира на възникващите проблеми при прилагането на тези закони.

Диана Ковачева представи накратко проведената среща между нея и министъра на образованието и науката, на която е планирана среща с ресурсни учители; на срещата се предвижда да се обсъдят мерки за разработване на помагала за децата със специални образователни потребности; този процес занапред също би могъл да е обект на наблюдение от Съвета.

Баки Хюсеинов разясни на членовете кампанията "Достъпна България", която КЗД провежда; предвидената в програмата дейност по оценка на архитектурната достъпност на пет обществено значими обекта може да се съчетае с кампанията на КЗД – например като КЗД бъде сезирана с жалба.

Диана Ковачева попита членовете за идеи за организиране на събитие по повод трети декември. След обсъждане на няколко идеи за изложби и конкурси членовете се обединиха около предложението за организиране на изложба на творби на млади хора с лека умствена изостаналост.

Тъй като нямаше други предложения по т.2, Диана Ковачева подложи на гласуване Годишната програма за дейността на Съвета за наблюдение. Програмата, заедно с направените изменения, беше приета с единодушие.

По точка 3:

Обсъждане на актуални въпроси по действащото законодателство за хората с увреждания

Диана Ковачева запозна Съвета с отговора по отправената препоръка на омбудсмана по повод забавянето при извършване на индивидуалните оценки по ЗХУ; броят на забавените оценки е бил 354 за цялата страна, но към 11 октомври забавянията били преодоляни, според получения от МТСП отговор.

Васил Долапчиев постави въпроса за получаване от МТСП на по-подробна информация за обявените в публичното пространство над 18 000 индивидуални оценки. След обсъждане членовете се обединиха около позицията, че през 2020 г. предстои анализиране на Закона за личната помощ и тогава ще е подходящото време за изискване на статистически данни по неговото прилагане.

Членовете бяха запознати накратко и с препоръките, които омбудсманът е отправял по въпросите на медицинската експертиза.

Тъй като нямаше други теми за разглеждане, членовете решиха следващото редовно заседание на Съвета да се проведе на 23 януари 2020 г.

Диана Ковачева закри заседанието в 14:00 ч.

РЕШЕНИЯ, взети на второто редовно заседание на Съвета за наблюдение, състояло се на 21 октомври 2019 г.

РЕШЕНИЕ 8

На основание чл.15, ал. 5 от Закона за хората с увреждания и след проведени обсъждания по предложения от омбудсмана текст, Съветът за наблюдение

Реши:

Приема Правилник за дейността и организацията на работа на Съвета за наблюдение

Гласуване:

Решението беше взето с единодушие.

РЕШЕНИЕ 9

На основание чл. 16, ал. 1 от Закона за хората с увреждания и след обсъждания по предложения от омбудсмана текст, Съветът за наблюдение

Реши:

Приема Годишна програма за дейността на Съвета за наблюдение

Гласуване:

Решението беше взето с единодушие

РЕШЕНИЕ 10

По предложение на омбудсмана на Република България и с цел обмен на добри практики с органи за независим мониторинг от други европейски държави по осъществяване на функциите по наблюдение, периодичен преглед и оценка на законодателството, Съветът за наблюдение

Реши:

Да осъществи среща с представители на Агенцията на Европейския съюз по основни права (FRA), на която да бъдат разгледани съществуващите добри практики по осъществяване на мониторинг по КПХУ и възможностите за обмен на полезен опит и информация с органи за независим мониторинг.

Гласуване:

Решението беше взето с единодушие.

РЕШЕНИЕ 11

На основание чл. 11, ал. 5 от Правилника за дейността и организацията на работа, Съветът за наблюдение

Реши:

Насрочва следващото редовно заседание на Съвета за наблюдение за 23 януари 2020 г, от 11 ч в администрацията на омбудсмана на Република България.

Гласуване:

Решението беше взето с единодушие.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Списък на присъствалите

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Име, фамилия, подпис

ЧЛЕНОВЕ:

1.

Име, фамилия, подпис

2.

Име, фамилия, подпис

3.

Име, фамилия, подпис

4.

Име, фамилия, подпис

5.

Име, фамилия, подпис

6.

Име, фамилия, подпис

7.

Име, фамилия, подпис

8.

Име, фамилия, подпис

СЕКРЕТАР:.....

име, фамилия, подпис